

Kolektivní logopedické cvičení pro hlásku „Ť“ - Koťata

Jana Dřímlová, DiS.

Cíl: *rozvoj sluchového vnímání a fonemického sluchu, správné motorky mluvidel, slovní zásoby a samostatného vyjadřování se zaměřením na hlásku Ď, procvičování polohy (před, za, vedle), rozlišení slov vyjadřující množství (hodně, málo, nic)*

Věk: 4-6 let

Pomůcky: obrázkový materiál, nutela či marmeláda, pastelky, sklenice, mléko, brčko, peříčka, polystyrénové koule talířek pro každé dítě, bublifuk

Postup:

1. Motivace - Pohádka „O koťatech a štěněti“

V neděli donesl pan Tichý svému synkovi Pětovi dvě koťata.

Jedno kotě bylo bílé a druhé kotě šedé. Bílé kotě stále utíká z pokoje ven.

Venku svítí slunce a voní květiny.

Šedé kotě tiše spinká v tatínkově botě. V pokoji tikají hodiny a kotě stále spí.

V tom do pokoje vběhlo štěně. Kotě, co spalo v botě, se polekalo a utíká ven, co mu nohy stačí. A štěně za ním. Co myslíš, kdo vyhraje závod?

Následuje práce s obrázkem

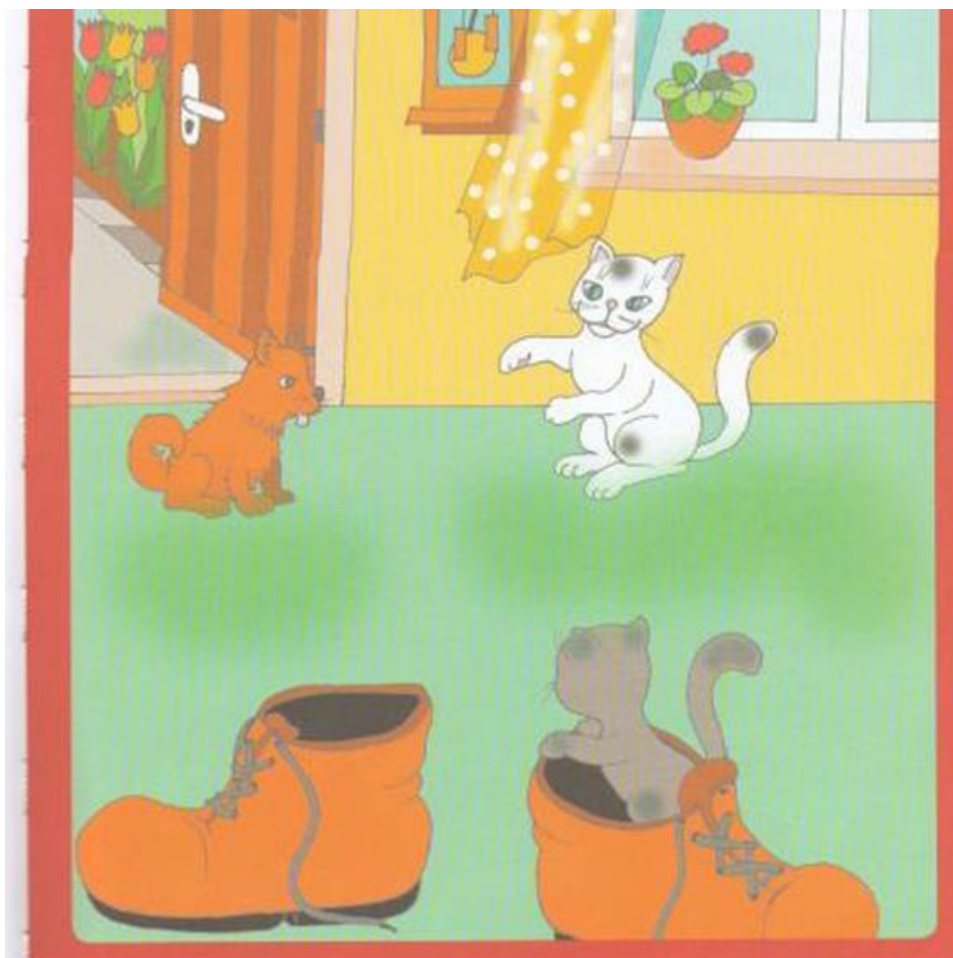
„Ukaž mi na obrázku bílé kotě.“; „Pod čím sedí?“

„A co dělá šedé kotě?“

„Kdo přišel z venku?“

„Kde visí hodiny? Jak dělají?“

„V pokoji voní?“

2. Dechová cvičení

- Do sklenice si nalijeme mléko a pomocí brčka tvoříme bubliny. (motivace kořátkem)
- Foukání do větrníku či peříčka
- Při relaxační hudbě vleže na koberci se prodýcháme do břicha
- Foukání do polystyrenových koulí z jedné částí koberce až na druhou

3. Motorika mluvidel:

Zaměříme na nácvik básně:

*Malé kotě sedí v koutě.
Tiše sedí. Očka hledí
na vlněné klubíčko.
„Co ti dáme, kočička?“*

„Copak dáš kotěti?“

„Co má rádo?“

Poté si s dětmi na koťátko z naší pohádky zkusíme zahrát. Použijeme k této činnosti připravenou nutelu či marmeládu, dle přání a chuti dětí.

Umíme vyplazovat jazýček, jako mlsné KOŤÁTKO???

- ● ● Posadte se do kruhu nebo k zrcadlu a procvičujte jazýček, dávejte pozor, aby byla pusa pořádně otevřená.

Instrukce pro dospělé: nachystejte do misky – med, marmeládu, nutelu, ... co mají děti rády a bude se dobře roztírat.

Hra pro hodné dětičky a jejich mlsné jazýčky

natřete dětem horní ret marmeládou

děti vypláznou jazyk a olizují horní ret, zleva doprava a zpět

natřete dětem dolní ret marmeládou

děti olizují dolní ret, zleva doprava a zpět

natřete dětem horní ret – uprostřed

děti olizují – „kapičku“ na horním rtu

natřete dětem horní i dolní ret
olizují rty krouživým pohybem

děti vypláznou jazyk a pomalu

dítě otevře široce ústa,
naneste párátkem marmeládu
na místo, kde končí horní řezáky
a začíná tvrdé patro – doprostřed
(místo říkáme „kopeček“)

špička jazyka olizuje „kopeček“, dítě se učí udržet hrot jazyka nahoře

Tyto cviky s jazýčkem zkoušejte již bez potírání marmeládou

děti se snaží dosahovat špičkou jazyka na nos

děti se snaží dosáhnout jazykem až na bradu, musí dostatečně vypláznout jazyk a otevřít široce ústa

Když jsme si procvičili pusinku, můžeme vyzkoušet nutelu natřít na talíř a dítě ho musí olízat tak, aby zůstal úplně čistý.

4. Sluchové vnímání a fonemický sluch

„Opakuj po mně:“

kotě	tiká	tatínek	štěně
chytí	Martínek	labuť	štěká
tetička	štika	ťuká	matička
šťovík	tělocvik	hostina	tílko

Zkouška dvojice slov s odlišným fonémem (děti do 5 let s obrázky, starší pouze akusticky)

kotě – koště;	tělo – těsto;	pouť – pouť;
šťáva- šťovík;	smetí – smetí;	fotí – letí

Nácvik básně s pohybovým doprovodem:

Ťuká, ťuká deštík,	(prsty ťukáme do dlaně druhé ruky)
na široký deštník.	(rukama obkroužíme pomyslnou střechu deštníku)
Ťuká, ťuká prstíkem.	(klepeme rukou jako na dveře)
Kdo je pod tím deštníkem?	(rukama vytvoříme „dalekohled“ a díváme se.)

Hádanka

Ťukám, ťukám – ťuky ťuk:
V domě ticho, ani muk.
Zůstaly tam z rodiny
snad jen tik-ťak hodiny.
Potom slyším ťapky, ťapky,
ťapají tam tiché ťapky.
Kdo je to? (koťátko)

Tleskni, když uslyšíš slovo KOŤÁTKO.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

„O koťátku, které zapomnělo mňoukat“

Bylo jednou jedno **koťátko**. **Koťátko** si rádo hrálo na dvoře i za vraty, ale pořád mu to bylo málo a tak se přidalo ke kamarádům štěňátkům. Jenže se mu stalo, že najednou zapomnělo mluvit kočičí řečí. Umělo už říkat jenom haf, haf, haf.

Když dostalo hlad a chtělo si říci hospodyni o misku mlíčka, nevědělo jak.

Jak se říká, propáníčka, že bych rádo misku mlíčka? Hladové **koťátko** chodilo s pláčem po dvoře, až potkalo koníky.

Proč pláčeš, **koťátko**? Rozvesel se drobátko! Řekl **koťátko** koník.

Jak nemám plakat? V bříšku mi kručí hlady, ale zapomnělo jsem, jak to mám říci hospodyni. Jak se říká propáníčka, že bych rádo misku mlíčka?

Snadná pomoc! Když máš hlad, stačí přece zavolat: íhaha, íhaha, íhaha.

Ale kdepak - nestačí - kotě má řeč jinačí! Marný pláč a marné rady, budu muset umřít hlady.

Hladové **koťátko** chodilo s pláčem po dvoře, až potkalo kravičku.

Proč pláčeš, **koťátko**? Rozvesel se drobátko! Řekla kravička.

Jak nemám plakat? V bříšku mi kručí hlady, ale zapomnělo jsem, jak to mám říci hospodyni. Jak se říká propáníčka, že bych rádo misku mlíčka?

Snadná pomoc! Když máš hlad, stačí přece zavolat: bú, bú, bú.

Ale kdepak, nestačí – kotě má řeč jinačí! Marný pláč a marné rady, budu muset umřít hlady.

Hladové **koťátko** chodilo dál s pláčem po dvoře, až potkalo kozlíky.

Pročpak pláčeš, **koťátko**? Rozvesel se drobátko! Řekl kozlík.

Jak nemám plakat? V bříšku mi kručí hlady, ale zapomnělo jsem, jak to mám říci hospodyni. Jak se říká propáníčka, že bych rádo misku mlíčka?

Snadná pomoc! Když máš hlad, stačí přece zavolat: mééé, mééé, méé.

Ale kdepak, nestačí – kotě má řeč jinačí! Marný pláč a marné rady, budu muset umřít hlady.

Hladové **koťátko** znovu chodilo s pláčem po dvoře, až potkalo ovečky.

Proč pláčeš, **koťátko**? Rozvesel se drobátko! Řekla ovečka.

Jak nemám plakat? V bříšku mi kručí hlady, ale zapomnělo jsem, jak to mám říci hospodyni. Jak se říká propáníčka, že bych rádo misku mlíčka?

Snadná pomoc! Když máš hlad, stačí přece zavolat: bééé, bééé, bééé.

Ale kdepak, nestačí – kotě má řeč jinačí! Marný pláč a marné rady, budu muset umřít hlady.

A hladové **koťátko** chodilo dál s pláčem po dvoře, až potkalo kuřátka.

Proč pláčeš, **koťátko**? Rozvesel se drobátko! Řeklo kuře.

Jak nemám plakat? V bříšku mi kručí hlady, ale zapomnělo jsem, jak to mám říci hospodyni. Jak se říká propáníčka, že bych rádo misku mlíčka?

Snadná pomoc! Když máš hlad, stačí přece zavolat: pííí, pííí, pííí.

Ale kdepak, nestačí – kotě má řeč jinačí! Marný pláč a marné rady, budu muset umřít hlady.

Hladové **koťátko** chodilo znovu s pláčem po dvoře, až potkalo kohoutky.

Proč pláčeš, **koťátko**? Rozvesel se drobátko! Řekl kohout.

Jak nemám plakat? V bříšku mi kručí hlady, ale zapomnělo jsem, jak to mám říci hospodyni. Jak se říká propáníčka, že bych rádo misku mlíčka?

Snadná pomoc! Když máš hlad, stačí přece zavolat: kykyryký, kykyryký, kykyryký.

Ale kdepak, nestačí – kotě má řeč jinačí! Marný pláč a marné rady, budu muset umřít hlady.

Hladové **koťátko** chodilo s pláčem po dvoře, až potkalo prasátka.

Proč pláčeš, koťátko? Rozvesel se drobátko! Řeklo prasátko.

Jak nemám plakat? V bříšku mi kručí hlady, ale zapomnělo jsem, jak to mám říci hospodyni. Jak se říká propáníčka, že bych rádo misku mlíčka?

Snadná pomoc! Když máš hlad, stačí přece zavolat: chro, chro, chro.

Ale kdepak, nestačí – kotě má řeč jinačí! Marný pláč a marné rady, budu muset umřít hlady.

Hladové **koťátko** chodilo dál s pláčem po dvoře, až potkalo kocoura.

Proč pláčeš, **koťátko**? Rozvesel se drobátko! Řekl kocour.

Jak nemám plakat? V bříšku mi kručí hlady, ale zapomnělo jsem, jak to mám říci hospodyni. Jak se říká propáníčka, že bych rádo misku mlíčka?

Snadná pomoc! Když máš hlad, stačí přece zavolat: mňauúúúúúúú.

To je ono, hurá, sláva, takhle mluví koťátka! Radostně zajásalo kotě.

A to kotě dírou v plotě utíkalo do kuchyně, přiběhlo k hospodyni a zamňoukalo.

Mňau, mňau, mňau!

Sotva to hospodyně uslyšela, dala hned **koťátku** plnou misku mlíčka. **Koťátko** ji vypilo, stulilo se do klubíčka a už chrupá.

5. Hry pro rozvoj slovní zásoby a automatizaci hlásky

Říkaneky s pohybovým doprovodem

Čtyři koťata

Bumtarata na vrata, máme čtyři koťata. (tleskáme s dítětem do rytmu)

První mňouká, (pošimráme dítě na dlani a zamňoukáme)

druhé přede, (pošimráme dítě na druhé dlani a zapředeme jako kotě)

třetí hajat nedovede. (pošimráme dítě na chodidle a zakroutíme hlavou)

A to čtvrté prská, (šimráme druhé chodidlo a zaprskáme jako kotě)

a ocáskem mrská. (zahýbáme dítěti palcem u nožky)

Bublina

Roznesla se novina,	(držíme ruce u uší a nasloucháme)
že přiletěla bublina.	(chytíme se v kruhu za ruce)
Bublina se nafukuje,	(roztáhneme kruh na maximum)
letí, letí, poletuje,	(pustíme se a zatočíme se každý dokola)
Přiletěla nad náš dům,	(uděláme stříšku nad hlavou)
udělala prask a bum.	(tleskáme a rukama bouchneme o zem).

Vrabec

Típ, típ, típ,	(spojujeme ukazováček s palcem „do zobáčku“)
Vrabec vrabce štíp.	(jemně se štípneme do rukou)
Poprali se na keříčku,	(„zobáčky“ se propletou)
vytrhli si po peříčku.	(naznačíme vytrhávání vlásků)
Típ, típ, típ,	(ruce dáme na ramena a máváme „křídly“)
vrabec vrabce štíp.	(jemně štípneme dítě do břicha).

Kolektivní hry v kroužku na koberci

„Tichá pošta“ se slovy, které v sobě nosí hlásku „Ť“

- kotě, dešťík, tatínek, ticho, koště, šťáva, pouť...

Vytleskávání slov:

- síť, loď, niť, sed', nať, bud', pouť
- ťik-ťak, ťap-ťap, kvítí, Matěj, paměť, šťáva, šťovík
- koťátko, štěňátko, tatínek, nátělník, hostina, tetička, tělocvik

Hádanky

Běhá to okolo chalupy, dělá to cupity, dupity. (déšť)

Řídí auto, kdeco spraví. Co ho baví? Fotbal, zprávy,
Když se vrací po práci, je pro každou legraci. (tatínek)

Motýl oči má jen pro ni. Září v louce a jak oní!
Včelkám dala nektar, pyl-než jí podzim odzvonil.
Nesmutni, vždyť zjara zase rozkveté nám v celé kráse. (květina)

Nemá konev ani sklínky, přece vodu nosí.
Potom kropí prádlo, plínky. Kdo se o to prosí? (déšť)

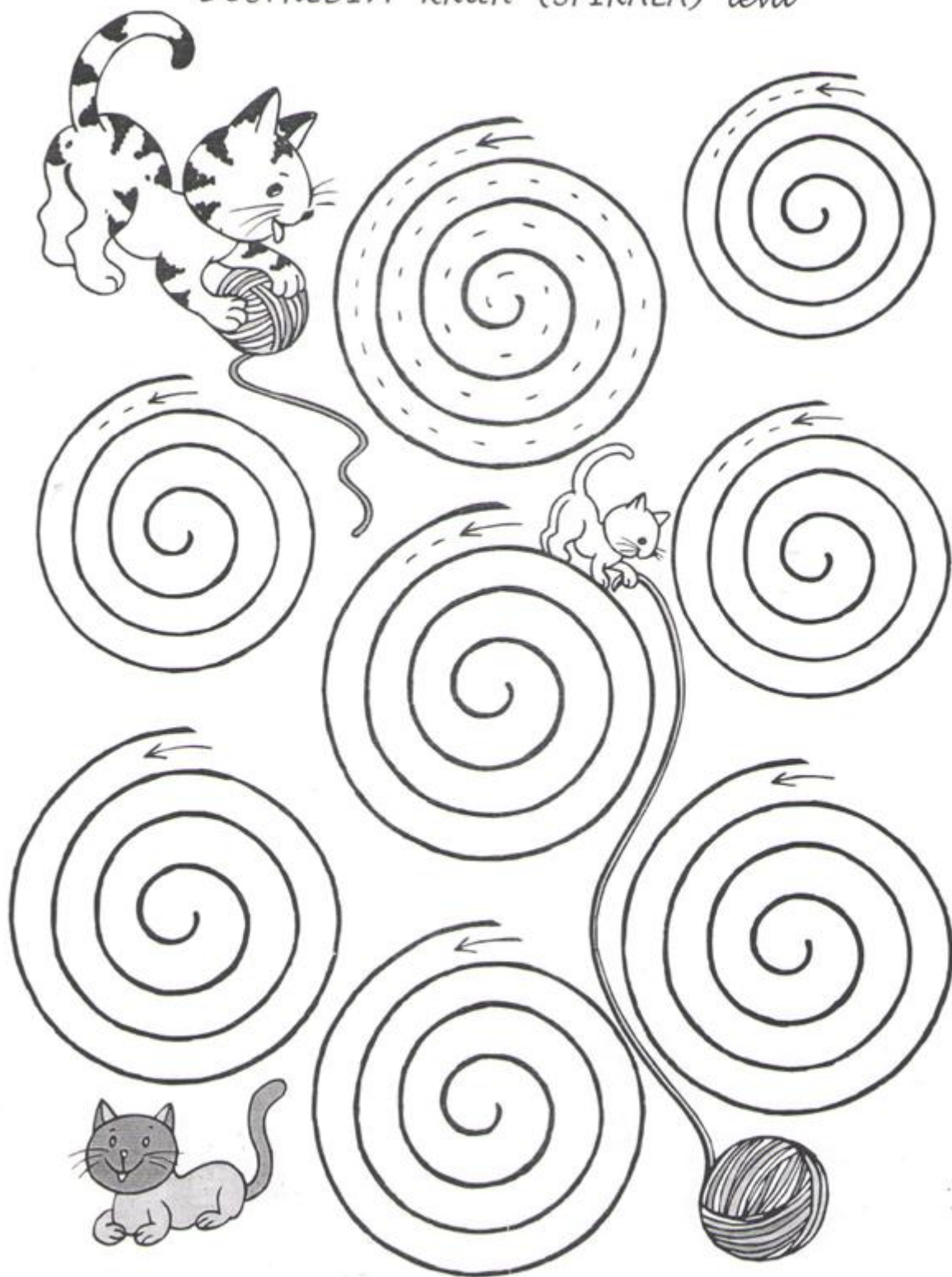
Ať jsme malí, nebo větší, běhání nám tuze svědčí.
Ať jsme větší, nebo malí, chceme, aby o nás stáli.
Všemu chceme rozumět, objevujem nový svět. (děti)

Zkušenosti s realizací: *Při práci s nutelou či marmeládou je dobré pořídit malé porce pro každé dítě k dostání běžně v obchodech. Celým projektem je dobré poznávat kulaté tvary a pracovat s nimi kotě si rádo hraje s klubíčkem, co dalšího má kulatý tvar? Bublina, kolo od auta...*

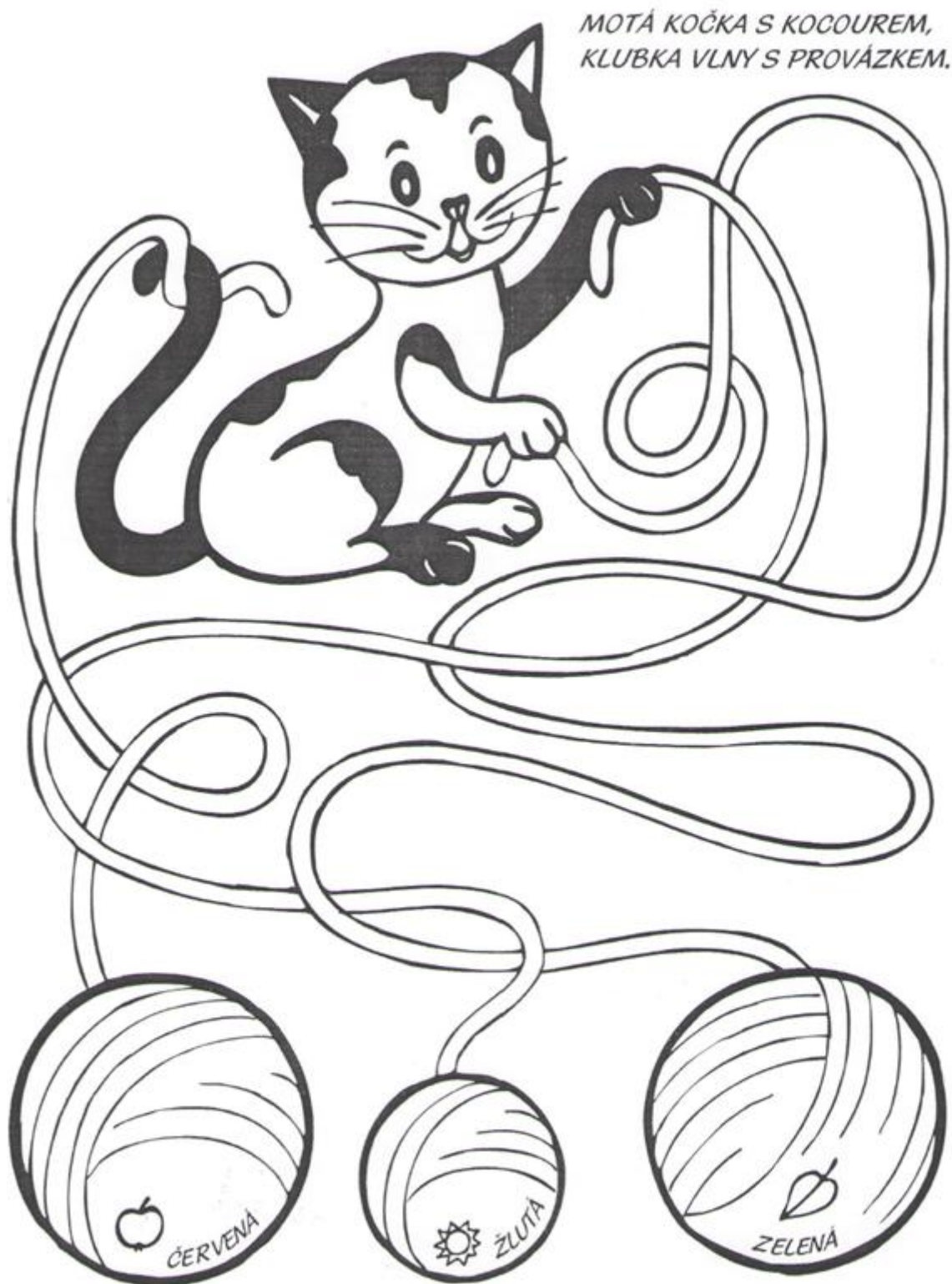
Zdroje:

Kárová, V. (1998). *Šimonovy pracovní listy: předlohy pro kopírování*. Praha: Portál.
Kocmanová, I. & kol. (2007). *Krákorčina abeceda*. Praha: Axioma.
Krygielová, D. (2012). *Kutálí se ze dvorka*. Praha: Albatros.
Linc, V. (1994). *Psaní jako hraní*. Praha: Blug.
Novotná, I. (2007). *Logopedická cvičení*. Brno: Computer Press.
Pilařová, M. (2009). *Šimonovy pracovní listy: předlohy pro kopírování*. Praha: Portál.
Srnská, P. & Marečková, L. (n. d.) *Nové papírové hrátky*, Žďár nad Sázavou: Informační a metodické centrum.
Strejčková, L. (2009). *Logopedie: texty, hry a úkoly pro nácvik výslovnosti*. Praha: Fragment.
Zábavné hry a úkoly pro děti od 5 let: pro předškoláky. (n.d.) Praha: Fragment.
Zinnerová, M. (2005). *Hádky a básničky pro celý rok*. Praha: Egmont.

DOSTŘEDIVÝ KRUH (SPIRÁLA) levá

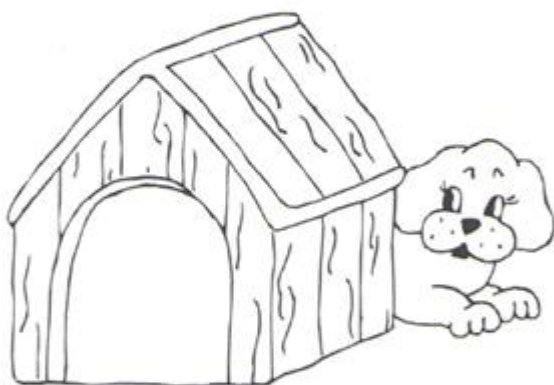

- Namotej kočičkám klubička vlny dokreslením spirály ve směru šipek tak, že každé bude jiné barvy.

- Nejříve **VYBARVI KLUBKA** a z nich vedoucí nitky.
- Potom **URČÍ** délku nití: **KRÁTKÁ- DLOUHÁ, KRÁTKÁ- DELŠÍ- NEJDELŠÍ...**

Popiš polohu psa vzhledem k boudě (před, za, vedle, na).

HODNĚ - MÁLO - NIC

*Velikému pejskovi nakreslí
HODNĚ granuli, štěňátku
MÁLO granuli a kočičce
NIC, protože už svoji porci snědla ...*

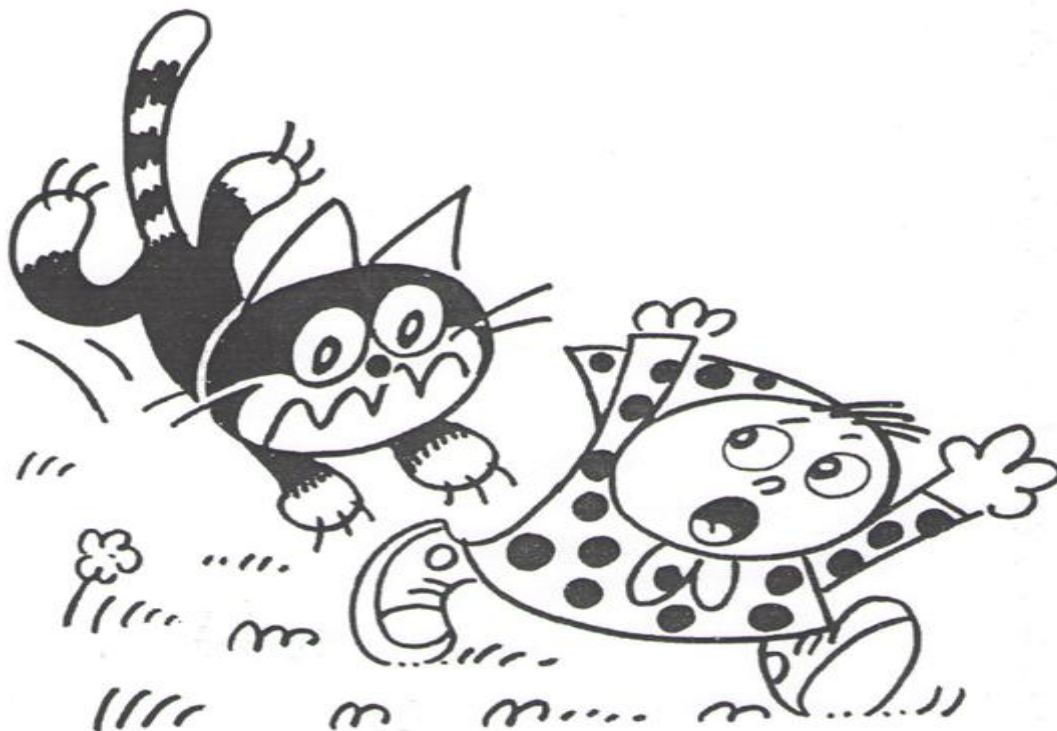

III. Rozlišit slova vyjadřující množství.

UTÍKEJ, KÁČO

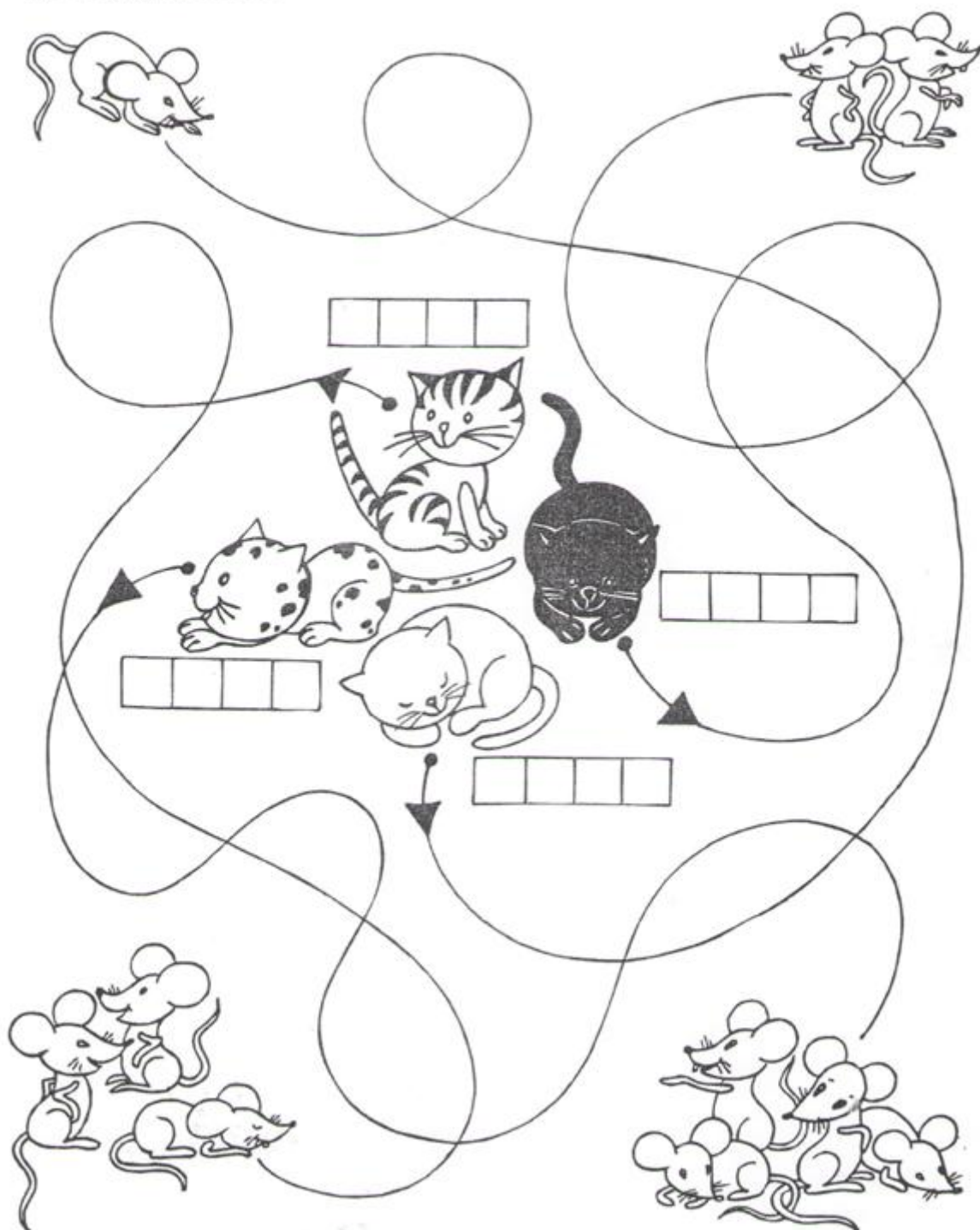
Utíkej, Káčo, utíkej, utíkej,
honí tě kocour divokej, divokej,
honí tě kocour divokej.

Káča utíká, co může, co může,
kocour ji chytit nemůže, nemůže,
kocour ji chytit nemůže.

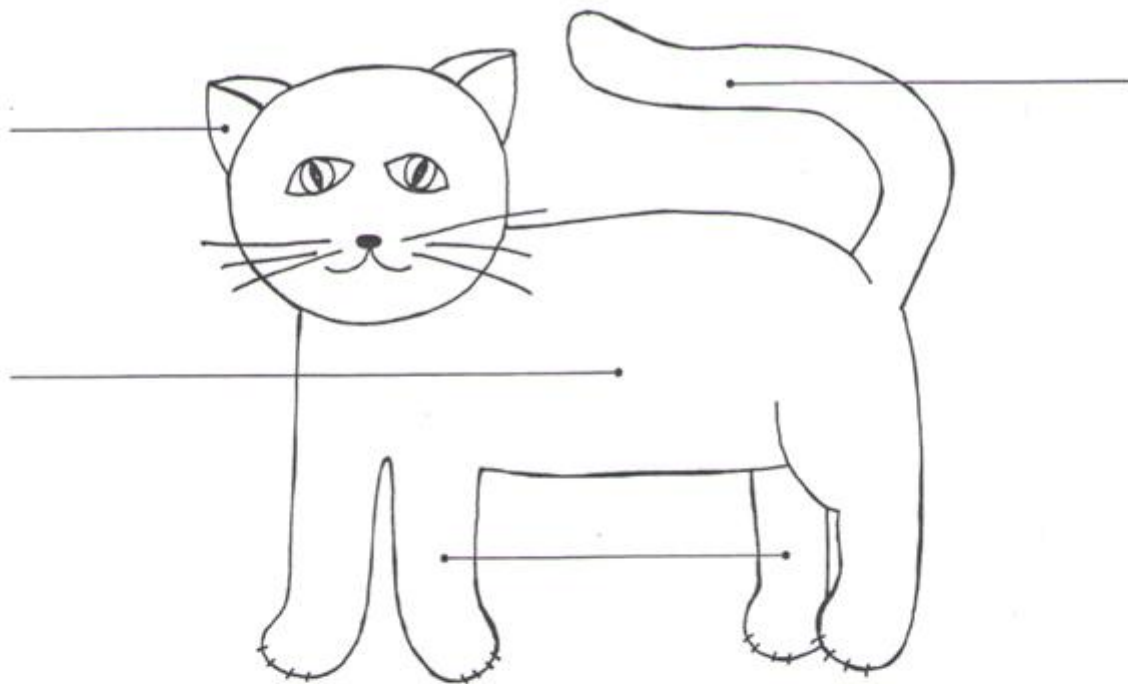

Která kočička chytila 1, 2, 3 nebo 4 myšky?

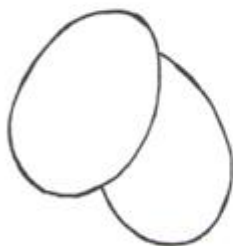
• Vybarvi stejný počet okének.

Pojmenuj části kočičího těla a zapiš je na příslušné linky.

Pojmenuj předměty na obrázku, zapiš je a přiřaď název zvířete, které nám dává tyto produkty a suroviny.

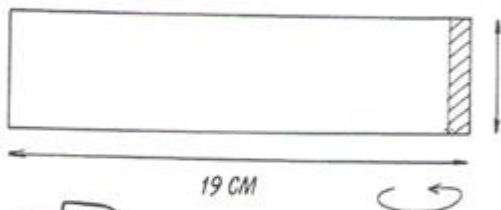
MLSNÁ KOČIČKA

"SPADLA DO HRNKU SE SMETANOU"

PODLE ŠABLONY OBKRESLÍME NA ČTVRTKU HLAVU KOČIČKY, OBTÁHNEME TUŠÍ A VYSTŘÍHNEME.

DĚTI SI DOKRESLÍ OČI, ČUMÁČEK, PUSU A VOUSY A ANILINOVÝMI BARVAMI HLAVU KOČKY VYBARVÍ.

NA ZADNÍ STRANU HLAVIČKY PŘILEPÍME ŠPEJLI OD NANUKU.

HRNEK

Z BÍLÉHO KANCELÁŘSKÉHO PAPIŘU VYSTŘÍHNEME PRUH O ROZMĚRECH 7 CM X 19 CM.

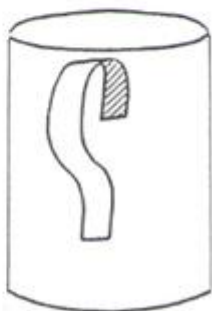
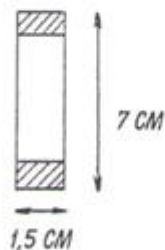

PRUH STOČÍME A VYŠRAFOVANOU PLOŠKOU SLEPÍME OBA KONCE PRUHU K SOBĚ.

UŠI

Z BÍLÉHO PAPIŘU VYSTŘÍHNEME DVA PROUŽKY O ROZMĚRECH 1,5 CM X 7 CM.

PROUŽKY STOČÍME DO TVARU OUŠEK A VYŠRAFOVANÝMI PLOŠKAMI PŘILEPÍME K HRNKU.

Z BAREVNÝCH PAPIŘŮ VYSTŘÍHÁME KOLEČKA, KTERÝMI HRNEK OZDOBÍME.

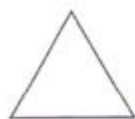
Obrázek vybarvi podle následujících pokynů:

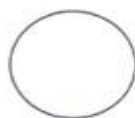
zeleně

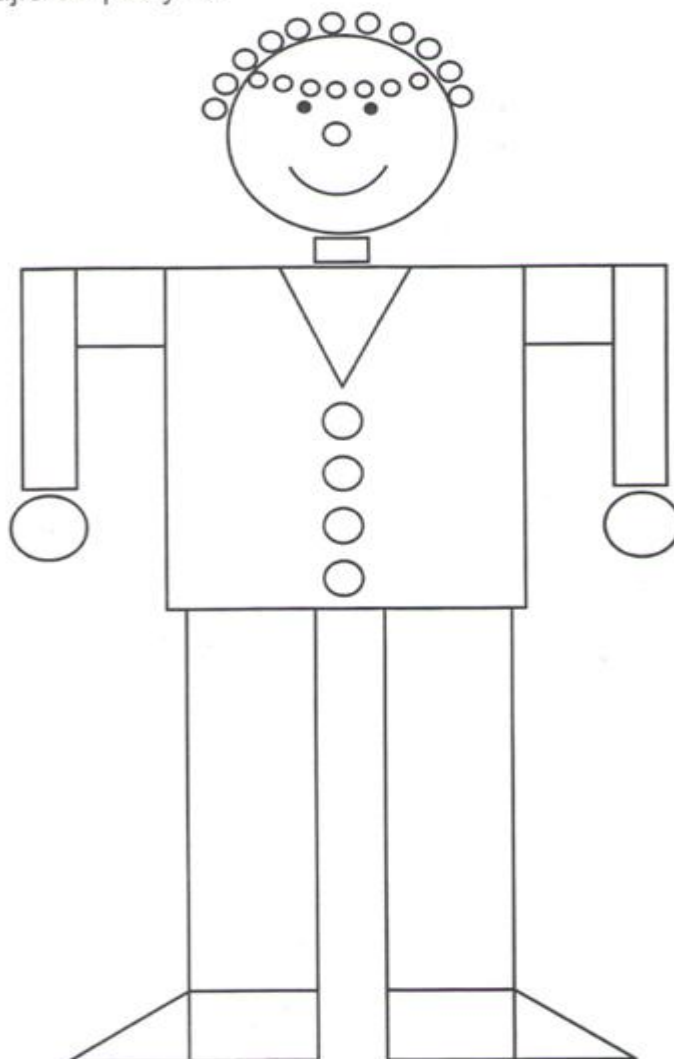
modře

červeně

žlutě

Spočítej všechny geometrické útvary.

=

=

=

=

